

EURÓPSKA ÚNIA

EURÓPSKY PARLAMENT

RADA

V Štrasburgu 11. marca 2014
(OR. en)

2011/0405 (COD)
LEX 1465

PE-CONS 126/1/13
REV 1

COEST 391
COMAG 124
PESC 1487
RELEX 1131
FIN 913
CADREFIN 353
DEVGEN 321
CODEC 2867

**NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, KTORÝM SA USTANOVUJE NÁSTROJ
EURÓPSKEHO SUSEDSTVA**

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. .../2014

z 11. marca 2014,

ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 209 ods. 1 a článok 212 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom³,

¹ Ú. v. EÚ C 11, 15.1.2013, s.77.

² Ú. v. EÚ C 391, 18.12.2012, s.110.

³ Pozícia Európskeho parlamentu z 11. decembra 2013 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 11. marca 2014.

keďže:

- (1) Týmto nariadením sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva (ENI) ako jeden z nástrojov zabezpečujúcich priamu podporu pre vonkajšie politiky Európskej únie. Nahrádza sa ním nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1638/2006¹, ktorého účinnosť uplynula 31. decembra 2013.
- (2) Článok 8 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ) obsahuje ustanovenie, že Únia má rozvíjať osobitné vzťahy so susednými krajinami s cieľom vytvoriť priestor prosperity a dobrého susedstva, ktorý je založený na hodnotách Únie a charakterizovaný blízkymi a mierovými vzťahmi založenými na spolupráci.
- (3) Únia ponúka krajinám európskeho susedstva v rámci európskej susedskej politiky (ESP) privilegované partnerstvo založené na vzájomnom záväzku voči hodnotám, ako sú demokracia a ľudské práva, právny štát, dobrá správa vecí verejných, zásady trhového hospodárstva a udržateľný a inkluzívny rozvoj, a na podporovaní týchto hodnôt. Ďalej podľa potreby poskytuje rámec pre posilnenú mobilitu a kontakty medzi ľuďmi, a to obzvlášť prostredníctvom dohôd o zjednodušení vízového režimu a dohôd o readmisii a v individuálnych prípadoch prostredníctvom liberalizácie vízového režimu.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1638/2006 z 24. októbra 2006, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia zriaďujúce nástroj európskeho susedstva a partnerstva (Ú. v. EÚ L 310, 9.11.2006, s. 1).

- (4) ESP od začiatku svojho uplatňovania posilňuje vzťahy s partnerskými krajinami a prináša hmatateľný prospech pre Úniu aj jej partnerov vrátane spustenia regionálnych iniciatív a podpory demokratizácie v európskom susedstve. Viacero významných zmien v európskom susedstve vyvolalo potrebu súhrnnej strategickej revízie predstavy o ESP, ktorá sa stanovila v roku 2011. Revíziou sa zabezpečila okrem iného väčšia podpora partnerom oddaným budovaniu demokratických spoločností a realizujúcim reformy v súlade s prístupom založenom na stimuloch („viac za viac“) a zásadou „vzájomného skladania účtov“, partnerstvom so spoločnosťami a individuálnejším prístupom viac prispôsobeným podmienkam v jednotlivých partnerských krajinách. Týmto nariadením by sa mali vytvoriť jasné prepojenia medzi rámcom ESP a podporou, ktorá sa má poskytovať v rámci nástroja ustanoveného týmto nariadením.
- (5) Týmto nariadením by sa malo podporovať vykonávanie politických iniciatív, ktoré prispievajú k formovaniu ESP: Východné partnerstvo medzi Úniou a jej východnými susedmi, Partnerstvo pre demokraciu a spoločnú prosperitu a Únia pre Stredozemie v južnom susedstve. Tieto iniciatívy sú všetky strategicky dôležité a ponúkajú rovnako zmysluplné politické rámce pre prehĺbovanie vzťahov s partnerskými krajinami a medzi nimi na základe zásad vzájomného skladania účtov, spoločnej zodpovednosti za vlastné záležitosti a zodpovedného prístupu. Týmto nariadením by sa mala podporovať aj realizácia regionálnej spolupráce v celej oblasti európskeho susedstva, okrem iného v rámci politiky Severnej dimenzie alebo Čiernomorskej synergie, ako aj vonkajšie aspekty príslušných makroregionálnych stratégií, predovšetkým v prípade cezhraničnej spolupráce.

- (6) Ciele tohto nariadenia by sa mali dosahovať prostredníctvom primeraného zapájania partnerov vonkajšej činnosti vrátane organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy do prípravy, vykonávania a monitorovania podpory zo strany Únie, a to vzhľadom na dôležitosť úloh, ktoré plnia. Týmto nariadením by sa malo podporovať aj posilňovanie kapacít organizácií občianskej spoločnosti, aby sa zaručilo účinné skladanie účtov na domácej úrovni a zodpovednosť za miestne záležitosti a aby zohrávali plnú úlohu v demokratizačnom procese.
- (7) Týmto nariadením by sa malo uznať osobitné postavenie Ruskej federácie ako suseda Únie a zároveň strategického partnera v regióne.
- (8) V rámci tohto nariadenia a Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) by sa mala poskytovať podpora programom cezhraničnej spolupráce medzi členskými štátmi na jednej strane a partnerskými krajinami a/alebo Ruskou federáciou na strane druhej (ďalej len „iné krajiny zúčastňujúce sa na cezhraničnej spolupráci“) pozdĺž vonkajších hraníc Únie na účely posilnenia integrovaného a udržateľného regionálneho rozvoja a spolupráce medzi susediacimi hraničnými oblasťami a harmonickej územnej integrácie v rámci Únie a so susednými krajinami. Na zabezpečenie efektívnej realizácie cezhraničnej spolupráce je dôležité podľa potreby zosúladiť postupy s postupmi v kontexte európskej územnej spolupráce.

- (9) Ďalej je dôležité posilňovať a uľahčovať spoluprácu medzi Úniou a jej partnermi a inými zúčastnenými krajinami v ich spoločný prospech, konkrétne prostredníctvom najlepšej a najúčinnnejšej koordinácie poskytnutých zdrojov a združovaním príspevkov z vnútorných a vonkajších nástrojov rozpočtu Únie, predovšetkým v prospech cezhraničnej spolupráce a projektov regionálnej spolupráce, projektov v oblasti infraštruktúry, ktoré sú v záujme Únie a zahŕňajú susedné krajiny, ako aj v ďalších oblastiach spolupráce.
- (10) Na cezhraničnej spolupráci by mali mať možnosť zúčastňovať sa aj územné jednotky pozdĺž hraníc, ktoré patria ku krajinám Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), a príslušné územné jednotky u prijímateľov uvedených v prílohe I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. .../2014^{1*}. Účasť krajín EHP na programoch cezhraničnej spolupráce by mala byť naďalej založená na ich vlastných zdrojoch.
- (11) Očakáva sa, že členské štáty, partnerské krajiny a iné zúčastnené krajiny podieľajúce sa na cezhraničnej spolupráci a na regionálnej spolupráci zabezpečia spolufinancovanie. Posilní sa tým zodpovednosť krajín za vlastné záležitosti, zvýši sa objem finančných zdrojov, ktoré sú k dispozícii pre programy, a uľahčí sa účasť miestnych zainteresovaných strán.
- (12) Na účely zosúladenia terminológie použitej v tomto nariadení s terminológiou v oblasti Európskej územnej spolupráce by sa vykonávacie dokumenty pre programy cezhraničnej spolupráce mali označovať ako spoločné operačné programy.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. .../2014 z ... ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II) (Ú. v. EÚ L ...).

* Ú. v.: vložte prosím v texte číslo ako aj dátum a odkaz na uverejnenie v Ú. v. v poznámke pod čiarou pre nariadenie v dokumente PE-CONS 123/13 (2011/0404 (COD)).

- (13) Podpora, ktorá sa má poskytovať susedným krajinám na základe rámca stanoveného ESP, by mala byť v súlade s cieľmi a zásadami vonkajších politík Únie, a predovšetkým s jej rozvojovou politikou a so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou. Taktiež by sa mala zabezpečiť súdržnosť s vonkajšími rozmermi vnútorných politík a nástrojov Únie.
- (14) Únia by sa mala usilovať o čo najefektívnejšie využitie dostupných zdrojov v snahe optimalizovať vplyv svojej vonkajšej činnosti. Malo by sa to dosiahnuť súdržnosťou a komplementárnosťou medzi nástrojmi Únie pre vonkajšiu činnosť, ako aj vytvorením synergií medzi ENI, inými nástrojmi Únie na financovanie vonkajšej činnosti a inými politikami Únie. Malo by to ďalej viesť k vzájomnému posilňovaniu programov vytvorených v rámci nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti.
- (15) Spoločná stratégia EÚ a Afriky má význam pre vzťahy so stredoziemskými susedmi zo severnej Afriky.
- (16) Únia a jej členské štáty by mali zvýšiť súdržnosť, efektívnosť a komplementárnosť svojich príslušných politík v oblasti spolupráce so susednými krajinami. Na zabezpečenie toho, aby sa spolupráca Únie a spolupráca členských štátov vzájomne dopĺňali a posilňovali, je vhodné vytvoriť podmienky pre spoločné programovanie, ktoré by sa malo realizovať vždy, keď je to možné a vhodné. Mala by sa zaistiť aj riadna spolupráca a koordinácia s ostatnými darcami mimo Únie.

- (17) Podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia by mala byť v zásade zosúladená so zodpovedajúcimi celoštátnymi alebo miestnymi stratégiami a opatreniami partnerských krajín a podľa potreby aj so stratégiami a opatreniami Ruskej federácie.
- (18) Komisia by sa mala snažiť o čo najúčinnejšie využitie dostupných finančných prostriedkov využívaním finančných nástrojov s pákovým efektom. Takýto efekt by sa mohol zvýšiť tým, že sa umožní jednorazové aj opakované použitie finančných prostriedkov investovaných a vytvorených prostredníctvom finančných nástrojov.
- (19) Boj v oblasti zmeny klímy predstavuje jednu z významných výziev, ktorým Únia čelí a ktoré si naliehavo vyžadujú medzinárodné opatrenia. V súlade so zámerom uvedeným v oznámení Komisie z 29. júna 2011 s názvom „Rozpočet stratégie Európa 2020“, ktorý sa týka zvýšenia podielu rozpočtu Únie súvisiaceho s klímou minimálne na 20 %, by toto nariadenie malo prispievať k dosiahnutiu tohto cieľa.
- (20) Stabilný rámec pre spoluprácu so susednými krajinami v oblasti energetiky a zdrojov, ktorý je v súlade s pravidlami vnútorného trhu Únie, prispieva k posilneniu bezpečnosti Únie v tejto oblasti.
- (21) Rodová rovnosť, práva osôb patriacich k menšinám a boj proti diskriminácii a nerovnostiam sú prierezovými cieľmi vo všetkých opatreniach realizovaných na základe tohto nariadenia.

- (22) Únia sa vo vzťahoch so svojimi partnermi na celom svete zaväzuje k podporovaniu dôstojnej práce a sociálnej spravodlivosti, ako aj k ratifikácii a účinnému vykonávaniu medzinárodne uznaných pracovných noriem vrátane odstraňovania detskej práce a uplatňovanie mnohostranných environmentálnych dohôd.
- (23) Týmto nariadením sa stanovuje finančné krytie na jeho obdobie uplatňovania, ktoré má predstavovať hlavnú referenčnú sumu v zmysle bodu 17 Medziinštitucionálnej dohody medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou z 2. decembra 2013 o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a správnom finančnom riadení¹ pre Európsky parlament a Radu v rámci ročného rozpočtového postupu.
- (24) Finančné záujmy Únie by sa mali chrániť primeranými opatreniami počas celého výdavkového cyklu vrátane predchádzania nezrovnalostiam, ich odhaľovania a vyšetrovania, vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a v prípade potreby aj ukladaním sankcií. Tieto opatrenia by sa mali vykonávať v súlade s uplatniteľnými dohodami uzatvorenými s medzinárodnými organizáciami a tretími krajinami.

¹ Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1.

- (25) S cieľom prispôbiť podporu zo strany Únie v rámci tohto nariadenia by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o zmenu zoznamu priorít pre podporu zo strany Únie v rámci tohto nariadenia a pridelené rozpočtové prostriedky podľa typu programu. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov. Pri príprave a vypracúvaní delegovaných aktov by Komisia mala zabezpečiť, aby sa príslušné dokumenty súčasne, vo vhodnom čase a vhodným spôsobom postúpili Európskemu parlamentu a Rade.
- (26) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci.
- (27) Vykonávacie právomoci súvisiace s viacročným jednotným rámcom podpory, ostatnými programovými dokumentmi, a vykonávacími pravidlami stanovujúcimi osobitné ustanovenia pre vykonávanie cezhraničnej spolupráce by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011¹.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (28) Na prijímanie takýchto vykonávacích aktov by sa mal v zásade uplatňovať postup preskúmania vzhľadom na charakter týchto vykonávacích aktov, najmä ich politickú orientáciu alebo ich finančné dôsledky, a to s výnimkou opatrení malého finančného rozsahu.
- (29) Spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti sú ustanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. .../2014^{1*}.
- (30) Organizácia a fungovanie Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) sú ustanovené v rozhodnutí Rady 2010/427/EÚ².

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. .../2014 z ..., ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti (Ú. v. EÚ L ...).

* Ú. v.: vložte prosím v texte číslo ako aj dátum a odkaz na uverejnenie v Ú. v. v poznámke pod čiarou pre nariadenie v dokumente PE-CONS 130/13 ((2011/0415 (COD))).

² Rozhodnutie Rady 2010/427/EÚ z 26. júla 2010 o organizácii a fungovaní Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (Ú. v. EÚ L 201, 3.8.2010, s. 30).

- (31) Postavenie Únie je z hľadiska poskytovania tejto pomoci najvhodnejšie v krajinách európskeho susedstva, kde je zosúladenie s pravidlami a normami Únie jedným z kľúčových politických cieľov. Niektoré osobitné druhy podpory sa môžu poskytovať len na úrovni Únie. K úspechu reforiem v krajinách európskeho susedstva a k presadzovaniu univerzálnych hodnôt v regióne európskeho susedstva môžu prispieť aj skúsenosti členských štátov z prechodných období.
- (32) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale z dôvodu rozsahu a dôsledkov činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (33) Je vhodné zosúladiť dobu uplatňovania tohto nariadenia s dobou uplatňovania nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013¹. Toto nariadenie by sa preto malo uplatňovať od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

¹ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884).

HLAVA I

CIELE A ZÁSADY

Článok 1

Všeobecný cieľ a rozsah pôsobnosti

1. Týmto nariadením sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva (ENI) s cieľom ďalej napredovať smerom k oblasti spoločnej prosperity a dobrého susedstva zahŕňajúcej Úniu a krajiny a územia uvedené v prílohe I (ďalej len „partnerské krajiny“) vybudovaním osobitného vzťahu založeného na spolupráci, mieri a bezpečnosti, vzájomnom skladaní účtov a spoločnom záväzku voči univerzálnym hodnotám, ako sú demokracia, právny štát a dodržiavanie ľudských práv, v súlade so Zmluvou o EÚ.
2. Podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia sa využije v prospech partnerských krajín a oblastí zapojených do cezhraničnej spolupráce. Môže sa využiť aj v spoločný prospech Únie a partnerských krajín.
3. Podpora zo strany Únie sa môže využiť aj na to, aby sa Ruskej federácii umožnila účasť na cezhraničnej spolupráci, na regionálnej spolupráci s účasťou Únie a na príslušných programoch pre viaceré krajiny vrátane spolupráce v oblasti vzdelávania, predovšetkým pokiaľ ide o študentské výmeny.

4. Únia prostredníctvom dialógu a spolupráce s tretími krajinami a pri dodržiavaní zásad medzinárodného práva podporuje, rozvíja a upevňuje hodnoty slobody, demokracie, univerzálnosti a nedeliteľnosti a rešpektovania ľudských práv a základných slobôd, ako aj zásad rovnoprávnosti a právneho štátu, na ktorých je založená. Na základe toho sa pri poskytovaní finančných prostriedkov podľa tohto nariadenia rešpektujú tieto hodnoty a zásady, ako aj záväzky Únie podľa medzinárodného práva, pričom sa zohľadňujú príslušné politiky a pozície Únie.

Článok 2

Špecifické ciele podpory zo strany Únie

1. Podpora zo strany Únie poskytovaná na základe tohto nariadenia sa zameriava na presadzovanie intenzívnejšej politickej spolupráce, prehĺbenej a udržateľnej demokracie, postupnej hospodárskej integrácie a posilneného partnerstva so spoločnosťami vo vzťahu medzi Úniou a partnerskými krajinami, najmä však na plnenie dohôd o partnerstve a spolupráci, dohôd o pridružení alebo iných existujúcich a budúcich dohôd a spoločne dohodnutých akčných plánov alebo rovnocenných dokumentov.

2. Podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia sa zameriava predovšetkým na:
- a) presadzovanie ľudských práv a základných slobôd, právneho štátu, zásad rovnosti a boja proti diskriminácii vo všetkých jej formách, budovanie prehĺbenej a udržateľnej demokracie, podporu dobrej správy vecí verejných, boj proti korupcii, posilnenie inštitucionálnych kapacít na všetkých úrovniach a rozvoj aktívnej občianskej spoločnosti vrátane sociálnych partnerov;
 - b) dosiahnutie postupnej integrácie do vnútorného trhu Únie a rozšírenej odvetvovej a medziodvetvovej spolupráce, a to aj prostredníctvom legislatívnej aproximácie a regulačnej konvergencie s právnymi predpismi Únie a ďalšími dôležitými medzinárodnými normami, ako aj zlepšovaním prístupu na trh, napr. aj prostredníctvom prehĺbených a komplexných zón voľného obchodu, a súvisiacim budovaním inštitúcií a investíciami, najmä v oblasti vzájomného prepojenia;
 - c) vytváranie podmienok pre lepšiu organizáciu legálnej migrácie a podporu dobre riadenej mobility ľudí, pre vykonávanie existujúcich alebo budúcich dohôd uzatvorených v súlade s globálnym prístupom k migrácii a mobilite a pre podporu kontaktov medzi ľuďmi, predovšetkým pokiaľ ide o kultúrne, vzdelávacie, profesné a športové činnosti;

- d) podporovanie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rozvoja vo všetkých aspektoch; znižovanie chudoby, a to aj prostredníctvom rozvoja súkromného sektora a znižovanie sociálneho vylúčenia; podporovanie budovania kapacít v oblasti vedy, vzdelávania a predovšetkým vysokoškolského vzdelávania, technológií, výskumu a inovácie; podporovanie vnútornej ekonomickej, sociálnej a územnej súdržnosti; presadzovanie rozvoja vidieka; podporovanie verejného zdravia a podporovanie ochrany životného prostredia, opatrenia v oblasti klímy a odolnosť voči katastrofám;
 - e) presadzovanie budovania dôvery, dobrých susedských vzťahov a ďalších opatrení prispievajúcich k bezpečnosti vo všetkých jej formách a na predchádzanie konfliktom vrátane dlhodobých konfliktov a na ich urovnávanie;
 - f) rozšírenie subregionálnej, regionálnej spolupráce a spolupráce v rámci celého európskeho susedstva, ako aj cezhraničnej spolupráce.
3. Dosahovanie špecifických cieľov stanovených v odsekoch 1 a 2 sa meria predovšetkým prostredníctvom príslušných pravidelných správ Únie o vykonávaní ESP; v prípade písmen a), d) a e) odseku 2 pomocou príslušných ukazovateľov stanovených medzinárodnými organizáciami a inými relevantnými subjektmi; v prípade písmen b), c) a d) odseku 2 na základe rozsahu prevzatia regulačného rámca Únie partnerskými krajinami podľa toho, či je to vhodné; a v prípade písmen c) a f) odseku 2 na základe počtu príslušných dohôd a opatrení v rámci spolupráce.

Ukazovatele použité na meranie pokroku pri dosahovaní špecifických cieľov sú vopred vymedzené, jasné, transparentné, prípadne pre krajinu špecifické a merateľné a zahŕňajú okrem iného primerane monitorované demokratické voľby, dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd, nezávislé súdnictvo, spoluprácu v oblasti spravodlivosti, slobody a bezpečnostných otázok, úroveň korupcie, obchodné toky, rodovú rovnosť a ukazovatele umožňujúce meranie vnútorných hospodárskych nerovností vrátane úrovni zamestnanosti.

4. Podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia sa môže využívať aj v iných relevantných oblastiach, ak je to v súlade s celkovými cieľmi ESP.

Článok 3

Politický rámec

1. Dohody o partnerstve a spolupráci, dohody o pridružení a iné existujúce a budúce dohody ustanovujúce vzťah s partnerskými krajinami, zodpovedajúce oznámenia Komisie, závery Európskej rady a závery Rady, ako aj príslušné vyhlásenia zo samitov alebo závery z ministerských porád s partnerskými krajinami ESP, a to aj v kontexte Východného partnerstva a Únie pre Stredozemie, a tiež príslušné uznesenia Európskeho parlamentu predstavujú pri dodržiavaní zásady zodpovednosti za vlastné záležitosti celkový politický rámec tohto nariadenia pre programovanie a realizáciu podpory zo strany Únie na základe tohto nariadenia.

2. Kľúčovými referenčnými bodmi pre stanovenie priorít pre podporu zo strany Únie na základe tohto nariadenia a pre posúdenie pokroku ako sa uvádza v článku 2 ods. 3 sú: akčné plány alebo iné rovnocenné spoločne dohodnuté dokumenty, ako sú programy pridruženia medzi partnerskými krajinami a Úniou v dvojstrannom aj viacstrannom zložení, a to podľa potreby aj v rámci Východného partnerstva a južnej dimenzie ESP.
3. Ak dohody medzi Úniou a partnerskými krajinami podľa odseku 1 neexistujú, podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia sa môže poskytovať, ak sa dokáže jej užitočnosť pre dosahovanie cieľov politiky Únie, a programy na jej poskytovanie sa vytvoria na základe takýchto cieľov, pričom sa zohľadnia potreby dotknutej krajiny.

Článok 4

Diferencovanie, partnerstvo a spolufinancovanie

1. Podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia poskytovaná každej partnerskej krajine v súlade s článkom 6 ods. 1 sa zakladá na stimuloch a je diferencovaná vo svojej forme a sumách a pri jej poskytovaní sa zohľadňujú všetky prvky v súvislosti s partnerskou krajinou, ktoré sa uvádzajú nižšie:
 - a) jej potreby, a to na základe ukazovateľov ako počet obyvateľov a stupeň rozvoja;
 - b) záväzok realizovať spoločne dohodnuté ciele politických, hospodárskych a sociálnych reforiem a dosahovanie pokroku pri ich realizácii;

- c) záväzok budovať prehĺbenú a udržateľnú demokraciu a dosahovanie pokroku pri jej budovaní;
- d) partnerstvo s Úniou vrátane miery jej ambícií voči tomuto partnerstvu;
- e) absorpčná kapacita a potenciálny vplyv podpory zo strany Únie na základe tohto nariadenia.

Takáto podpora sa zohľadňuje vo viacročných programových dokumentoch uvedených v článku 7.

2. Po prijatí programových dokumentov uvedených v článku 7 a bez toho, aby boli dotknuté iné prvky uvedené v odseku 1 tohto článku, sa časť dostupných zdrojov ponúknutých partnerským krajinám prispôsobuje predovšetkým podľa ich pokroku pri budovaní a upevňovaní prehĺbenej a udržateľnej demokracie a pri realizácii dohodnutých cieľov politickej, hospodárskej a sociálnej reformy v súlade s prístupom založeným na stimuloch.

V prípade zastrešujúcich programov pre viaceré krajiny sa podiel určí podľa pokroku, ktorý tieto partnerské krajiny dosahujú pri budovaní prehĺbenej a udržateľnej demokracie, a zohľadní sa aj ich pokrok pri vykonávaní dohodnutých cieľov reforiem, ktoré prispievajú k dosiahnutiu tohto cieľa.

Pokrok partnerských krajín sa pravidelne posudzuje, najmä prostredníctvom správ o pokroku vypracúvaných v rámci ESP, ktoré zahŕňajú porovnanie vývojových tendencií so situáciou v predchádzajúcich rokoch.

V prípade závažného alebo pretrvávajúceho zhoršenia situácie možno podporu prehodnotiť.

3. Prístup založený na stimuloch sa neuplatňuje na občiansku spoločnosť, kontakty medzi ľuďmi vrátane spolupráce medzi miestnymi orgánmi verejnej správy, podporu zlepšovania ľudských práv alebo podporné opatrenia pri krízach. V prípade závažného alebo pretrvávajúceho zhoršenia situácie sa takáto podpora môže zvýšiť.
4. Prístup založený na stimuloch na základe tohto nariadenia je predmetom pravidelnej výmeny názorov v Európskom parlamente a Rade.
5. Podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia sa v zásade určuje v partnerstve s prijímateľmi. Takýmto partnerstvom sa do prípravy, vykonávania a monitorovania podpory zo strany Únie zahrnú podľa potreby tieto zainteresované strany:
 - a) národné orgány a miestne orgány verejnej správy; a
 - b) organizácie občianskej spoločnosti,a to aj prostredníctvom konzultácií a včasného prístupu k relevantným informáciám, ktoré im umožnia zohrávať v tomto procese zmysluplnú úlohu.

6. Podporu zo strany Únie na základe tohto nariadenia v zásade spolufinancujú partnerské krajiny a ďalšie zúčastnené krajiny prostredníctvom verejných fondov, príspevkov od prijímateľov a z iných zdrojov. Od požiadaviek na spolufinancovanie možno upustiť v riadne odôvodnených prípadoch a v prípadoch, ak je to potrebné na podporu rozvoja občianskej spoločnosti a neštátnych aktérov – predovšetkým organizácií občianskej spoločnosti malého rozsahu – bez toho, aby to ovplyvnilo súlad s ostatnými podmienkami stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012¹.

Článok 5

Súdržnosť a koordinácia darcov

1. Pri vykonávaní tohto nariadenia sa zabezpečí súdržnosť so všetkými oblasťami vonkajšej činnosti Únie, ako aj s ostatnými relevantnými politikami Únie. Na tento účel sa opatrenia financované na základe tohto nariadenia vrátane opatrení riadených Európskou investičnou bankou (EIB) zakladajú na politických dokumentoch o spolupráci uvedených v článku 3 ods. 1 a 2, ako aj na osobitných záujmoch Únie, jej politických prioritách a stratégiách. V takýchto opatreniach sa rešpektujú záväzky vyplývajúce z viacstranných dohôd a medzinárodných dohovorov, ktorých zmluvnými stranami sú Únia a partnerské krajiny.
2. Únia, členské štáty a EIB zabezpečia súdržnosť medzi podporou poskytovanou na základe tohto nariadenia a inou podporou, ktorú poskytuje Únia, členské štáty a európske finančné inštitúcie.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012, o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 26.10.2012, s. 1).

3. Únia a členské štáty koordinujú svoje príslušné programy podpory s cieľom zvyšovať efektívnosť a účinnosť poskytovania podpory a politického dialógu a zabrániť prekryvaniu financovania v súlade so stanovenými zásadami pre posilňovanie operačnej koordinácie v oblasti vonkajšej podpory, ako aj v záujme zosúladenia politík a postupov. Koordinácia zahŕňa pravidelné konzultácie a časté výmeny príslušných informácií v rozličných fázach cyklu poskytovania podpory, predovšetkým v teréne. Spoločné programovanie sa realizuje vždy, keď je to možné a relevantné. Ak to nie je možné, zväži sa využitie iných mechanizmov, ako je napríklad delegovaná spolupráca a dohody o presune, s cieľom zabezpečiť najvyšší stupeň koordinácie.

Komisia podá správu o spoločnom programovaní s členskými štátmi, ako sa uvádza v článku 17 nariadenia (EÚ) č. .../2014*, a v prípade, že sa zámery spoločného programovania nedosiahli v plnom rozsahu, zahrnie do nej odporúčania.

4. Únia spolu s členskými štátmi prijme potrebné opatrenia, vrátane konzultácií v počiatočnej fáze procesu programovania, na zabezpečenie komplementárnosti, riadnej koordinácie a spolupráce s viacstrannými a regionálnymi organizáciami a subjektmi vrátane európskych finančných inštitúcií, medzinárodných finančných inštitúcií, agentúr, fondov a programov Organizácie Spojených národov, súkromných a politických nadácií a darcov z krajín mimo Únie.
5. Dokumenty uvedené v článku 7 ods. 2 a 3 sa v možnom rozsahu týkajú aj činností ostatných darcov z Únie.

* Ú. v.: vložte prosím do textu číslo nariadenia v dokumente PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

HLAVA II

ORIENTAČNÉ PROGRAMOVANIE

A PRIDEĽOVANIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV

Článok 6

Typy programov

1. Podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia sa poskytuje prostredníctvom:
 - a) dvojstranných programov, ktoré sa vzťahujú na podporu zo strany Únie jednej partnerskej krajiny;
 - b) programov pre viaceré krajiny, ktorých predmetom sú výzvy spoločné pre všetky alebo viacero partnerských krajín na základe priorít Východného partnerstva a južnej dimenzie ESP a v ktorých sa zohľadňuje práca vykonaná v kontexte Únie pre Stredozemie, a prostredníctvom programov regionálnej a subregionálnej spolupráce, predovšetkým medzi dvoma alebo viacerými partnerskými krajinami, a to aj v rámci Severnej dimenzie a Čiernomorskej synergie. Tieto programy môžu v súlade s článkom 1 ods. 3 zahŕňať Ruskú federáciu;
 - c) programov cezhraničnej spolupráce, ktorých predmetom je spolupráca medzi jedným alebo viacerými členskými štátmi na jednej strane a jednou alebo viacerými partnerskými krajinami a/alebo Ruskou federáciou (ďalej len „iné krajiny zúčastňujúce sa na cezhraničnej spolupráci“) na strane druhej, pričom sa realizujú pozdĺž spoločnej časti vonkajších hraníc Únie.

2. Priority podpory zo strany Únie na základe tohto nariadenia sa uvádzajú v prílohe II.
3. Podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia sa vykonáva v súlade s nariadením (EÚ) č. .../2014* a v prípade programov uvedených v článku 6 ods. 1 písm. c) tohto nariadenia aj v súlade s vykonávacími predpismi ustanovujúcimi osobitné ustanovenia pre vykonávanie cezhraničnej spolupráce ako sa uvádza v článku 12 tohto nariadenia.

Článok 7

Programovanie a orientačné pridelovanie finančných prostriedkov na orientačné programy pre jednotlivé krajiny alebo viacero krajín

1. Orientačne pridelené rozpočtové prostriedky na programy pre jednotlivé krajiny sa určujú na základe kritérií ustanovených v článku 4 ods. 1.
2. Pre krajiny, v prípade ktorých existujú dokumenty uvedené v článku 3 ods. 2 tohto nariadenia, sa v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. .../2014* prijme komplexný viacročný jednotný rámec podpory. Prostredníctvom tohto rámca sa:
 - a) preskúma dosiahnutý pokrok v porovnaní s politickým rámcom a úspechy pri dosahovaní vopred dohodnutých cieľov, ako aj súčasný stav vzťahov medzi Úniou a partnerskou krajinou vrátane úrovne ambícií partnerskej krajiny voči partnerstvu s Úniou;

* Ú. v.: vložte prosím číslo nariadenia v dokumente PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

- b) stanoví sa ciele a priority pre podporu zo strany Únie, predovšetkým priority vybrané z tých, ktoré obsahovali dokumenty uvedené v článku 3 ods. 2 tohto nariadenia a stratégie a plány partnerských krajín, ak sú tieto stratégie alebo plány v súlade s celkovým politickým rámcom, a priority, pri ktorých sa potreba podpory preukázala v rámci riadneho posúdenia zo strany Únie;
- c) uvedú sa očakávané výsledky a
- d) určí sa orientačná úroveň financovania rozdeleného podľa priorít.

Orientačne pridelené rozpočtové prostriedky pre každý jednotný rámec podpory sa uvádzajú vo forme rozpätia nepresahujúceho 20 % týchto pridelených rozpočtových prostriedkov.

Obdobie platnosti jednotného rámca podpory zodpovedá v zásade obdobiu platnosti príslušného dokumentu uvedeného v článku 3 ods. 2 tohto nariadenia.

3. Pre krajiny, v ktorých prípade dokumenty uvedené v článku 3 ods. 2 tohto nariadenia neexistujú, prijme sa v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. .../2014* komplexný programový dokument vrátane stratégie a viacročného orientačného programu. V tomto dokumente:

- a) sa určí stratégia reakcie Únie na základe analýzy situácie dotknutej krajiny, jej vzťahov s Úniou, a stratégií a plánov partnerských krajín, ak sú tieto stratégie alebo plány v súlade s celkovým politickým rámcom;

* Ú. v.: vložte prosím do textu číslo nariadenia v dokumente PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

- b) stanoví sa ciele a priority podpory zo strany Únie;
- c) uvedú sa očakávané výsledky a
- d) určí sa orientačná úroveň financovania rozdeleného podľa priorít.

Súvisiace orientačne pridelené rozpočtové prostriedky sa uvádzajú vo forme rozpätia nepresahujúceho 20 % týchto pridelených rozpočtových prostriedkov. Programový dokument má zodpovedajúcu viacročnú platnosť.

4. V prípade programov pre viaceré krajiny sa v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. .../2014* prijme komplexný programový dokument vrátane stratégie a viacročného orientačného programu. V tomto dokumente:

- a) sa stanoví ciele a priority podpory zo strany Únie vo vzťahu k regiónu alebo subregiónu, pričom sa podľa potreby zohľadnia priority, o ktorých sa rozhodlo v rámci Východného partnerstva alebo Únie pre Stredozemie;
- b) uvedú sa očakávané výsledky a
- c) určí sa orientačná úroveň financovania rozdeleného podľa priorít.

Orientačne pridelené rozpočtové prostriedky na programy pre viaceré krajiny sa určujú na základe transparentných a objektívnych kritérií.

Programový dokument má zodpovedajúcu viacročnú platnosť.

* Ú. v.: vložte prosím do textu číslo nariadenia v dokumente PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

5. Dokumenty jednotného rámca podpory sa v prípade potreby preskúmajú, a to aj vzhľadom na príslušné pravidelné správy Únie a pri zohľadnení práce spoločných orgánov vytvorených podľa dohôd s partnerskými krajinami, a môžu byť predmetom revízie v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. .../2014* . Programové dokumenty uvedené v odsekoch 3 a 4 tohto článku sa preskúmajú v polovici vykonávania programu alebo podľa potreby a môžu sa revidovať v súlade s tým istým postupom.
6. Na uľahčenie vykonávania prístupu založeného na stimuloch uvedeného v článku 4 ods. 2 sa na zastrešujúce programy pre viaceré krajiny prideluje suma v rozsahu 10 % finančného krytia stanoveného v článku 17 ods. 1, čím sa doplnia rozpočtové prostriedky pridelené pre jednotlivé krajiny uvedené v článku 7 ods. 2 a 3. V príslušných rozhodnutiach Komisie ustanovujúcich tieto zastrešujúce programy sa určia krajiny, ktoré môžu dané pridelené prostriedky získať, pričom skutočná výška pridelených prostriedkov sa určí na základe pokroku pri budovaní prehĺbenej a udržateľnej demokracie a pri dosahovaní dohodnutých cieľov reforiem, ktoré prispievajú k dosiahnutiu tohto cieľa.
7. Ak je potrebné efektívnejšie vykonávanie opatrení v spoločný prospech Únie a partnerských krajín v takých oblastiach, ako je nadnárodná spolupráca a vzájomné prepojenia, financovanie na základe tohto nariadenia sa môže združiť s financovaním na základe iných relevantných nariadení Únie. V takomto prípade Komisia rozhodne o tom, ktorý samostatný súbor pravidiel sa má na vykonávanie uplatňovať.

* Ú. v.: vložte prosím číslo nariadenia v dokumente PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

8. Členské štáty sa zúčastňujú na procese programovania v súlade s článkom 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. .../2014*. Obzvlášť úzko sú zapojené tie členské štáty a ďalší darcovia, ktorí sa zaviazali tvoriť programy pre svoju podporu spoločne s Úniou. Programové dokumenty sa prípadne môžu vzťahovať aj na ich príspevky.
9. Ak sa členské štáty a ďalší darcovia zaviazali programovať svoju podporu spoločne, jednotný rámec podpory a programové dokumenty uvedené v odsekoch 3 a 4 sa môžu nahradiť spoločným viacročným programovým dokumentom pod podmienkou, že zodpovedá požiadavkám stanoveným v týchto odsekoch.
10. V prípade krízy alebo ohrozenia demokracie, právneho štátu alebo ľudských práv a základných slobôd alebo v prípade prírodnej katastrofy či katastrofy spôsobenej ľudskou činnosťou sa môže uskutočniť revízia programových dokumentov ad hoc. Takýmto núdzovým preskúmaním sa zabezpečí zachovanie súdržnosti medzi politikami Únie, podporou zo strany Únie poskytovanou na základe tohto nariadenia a podporou poskytovanou na základe iných nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti. Núdzové preskúmanie môže viesť k prijatiu revidovaných programových dokumentov. V takom prípade Komisia zašle revidované programové dokumenty v priebehu jedného mesiaca od ich prijatia Európskemu parlamentu a Rade na informačné účely.
11. Pri akomkoľvek programovaní alebo preskúmaní programov, ktoré sa uskutočnia po uverejnení správy o preskúmaní v polovici vykonávania uvedenej v článku 17 nariadenia (EÚ) č. .../2014*, sa zohľadnia výsledky, zistenia a závery tejto správy.

* Ú. v.: vložte prosím číslo nariadenia v dokumente PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

HLAVA III

CEZHraniČNÁ SPOLUPRÁCA

Článok 8

Geografická oprávnenosť

1. Programy cezhraničnej spolupráce uvedené v článku 6 ods. 1 písm. c) sa môžu ustanoviť:
 - a) pre pozemné hranice, pričom sa vzťahujú na územné jednotky zodpovedajúce úrovni nomenklatúry územných jednotiek pre štatistické účely (NUTS) úrovne 3 alebo rovnocenné jednotky, ktoré sa nachádzajú pozdĺž pozemných hraníc medzi členskými štátmi a inými krajinami zúčastňujúcimi sa na cezhraničnej spolupráci, a to bez toho, aby boli dotknuté prípadné úpravy potrebné na zabezpečenie súdržnosti a kontinuity opatrení v rámci spolupráce, a v súlade s článkom 9 ods. 4;
 - b) pre morské hranice, pričom sa vzťahujú na územné jednotky zodpovedajúce úrovni 3 NUTS alebo rovnocenné jednotky, ktoré sa nachádzajú pozdĺž morských hraníc medzi členskými štátmi a inými krajinami zúčastňujúcimi sa na cezhraničnej spolupráci a sú od seba vzdialené maximálne 150 km, a to bez toho, aby boli dotknuté prípadné úpravy potrebné na zabezpečenie súdržnosti a kontinuity opatrení v rámci spolupráce;
 - c) pre okolie morskej panvy, pričom sa vzťahujú na pobrežné územné jednotky zodpovedajúce úrovni 2 NUTS alebo rovnocenné jednotky, ktoré sa nachádzajú pri morskej panve spoločnej pre členské štáty a iné krajiny zúčastňujúce sa na cezhraničnej spolupráci.

2. S cieľom zabezpečiť kontinuitu existujúcich mechanizmov spolupráce a v iných odôvodnených prípadoch a aby sa prispelo k cieľom programu, sa účasť na cezhraničnej spolupráci môže umožniť územným jednotkám, ktoré susedia s jednotkami uvedenými v odseku 1. Podmienky, za ktorých sa môžu susediace územné jednotky zúčastňovať na spolupráci, sa ustanovia v spoločných operačných programoch.
3. V riadne odôvodnených prípadoch sa môžu zahrnúť aj významné spoločenské, hospodárske a kultúrne strediská v členských štátoch alebo iných krajinách zúčastňujúcich sa na cezhraničnej spolupráci, ktoré sa nenachádzajú v susedstve oprávnených územných jednotiek, pod podmienkou, že takáto účasť prispieva k cieľom stanoveným v programovom dokumente. Podmienky, za ktorých sa môžu takéto strediská zúčastňovať na spolupráci, sa ustanovia v spoločných operačných programoch.
4. Ak sa programy stanovujú podľa odseku 1 písm. b), môže Komisia po dohode s účastníkmi navrhnúť, aby sa geografická oprávnenosť rozšírila na celú územnú jednotku úrovne 2 NUTS, v oblasti ktorej sa nachádza územná jednotka úrovne 3 NUTS.
5. Cezhraničná spolupráca sa zameriava na zachovanie súdržnosti s cieľmi existujúcich a budúcich makroregionálnych stratégií.

Článok 9

Programovanie a pridelovanie finančných prostriedkov na cezhraničnú spoluprácu

1. Programový dokument sa vypracúva na účely vymedzenia:
 - a) strategických cieľov, ktoré sa sledujú cezhraničnou spoluprácou, a priorít a očakávaných výsledkov takejto spolupráce;
 - b) zoznamu spoločných operačných programov, ktoré sa majú ustanoviť;
 - c) orientačného rozdelenia zdrojov medzi programy týkajúce sa pozemných a morských hraníc uvedené v článku 8 ods. 1 písm. a) a b) a programy týkajúce oblasti morskej panvy uvedené v článku 8 ods. 1 písm. c);
 - d) orientačných viacročných rozpočtových prostriedkov pridelených pre jednotlivé spoločné operačné programy;
 - e) územných jednotiek oprávnených zúčastňovať sa na jednotlivých spoločných operačných programoch a územných jednotiek a stredísk uvedených v článku 8 ods. 2, 3 a 4;
 - f) orientačne pridelených rozpočtových prostriedkov na prípadnú podporu horizontálnych opatrení v oblasti budovania kapacít, tvorby sietí a výmeny skúseností medzi programami;
 - g) príspevkov do nadnárodných programov ustanovených na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013¹, na ktorých sa zúčastňujú partnerské krajiny a/alebo Ruská federácia.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013 zo 17. decembra 2013 o osobitných ustanoveniach na podporu cieľa Európska územná spolupráca z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 259).

Programový dokument sa vzťahuje na obdobie siedmich rokov a prijíma ho Komisia v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. .../2014^{*}. Preskúma sa v polovici vykonávania alebo podľa potreby a môže sa revidovať v súlade s uvedeným postupom.

2. Spoločné operačné programy sa spolufinancujú z EFRR. Celková suma príspevku z EFRR sa určuje podľa článku 4 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 1299/2013. Na využívanie uvedeného príspevku sa uplatňuje toto nariadenie.
3. Nástrojom predvstupovej pomoci (IPA II) ustanoveným nariadením (EÚ) č. .../2014^{**} možno spolufinancovať spoločné operačné programy, na ktorých sa zúčastňujú prijímatelia uvedení v prílohe I k uvedenému nariadeniu. Na využívanie uvedeného spolufinancovania sa uplatňuje toto nariadenie.
4. Orientačne pridelené finančné prostriedky na spoločné operačné programy sa zakladajú na objektívnych kritériách, predovšetkým na počte obyvateľov oprávnených územných jednotiek, ako sa vymedzujú v článku 8 ods. 1 písm. a), b) a c). Pri určovaní orientačne pridelených finančných prostriedkov sa môžu vykonať úpravy zohľadňujúce potrebu dosiahnutia rovnováhy medzi príspevkami z EFRR a príspevkami poskytovanými na základe tohto nariadenia, ako aj iné faktory ovplyvňujúce intenzitu spolupráce, napríklad osobitné charakteristiky pohraničných oblastí a ich schopnosť spravovať a absorbovať podporu zo strany Únie.

* Ú. v.: vložte prosím číslo nariadenia v dokumente PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

** Ú. v.: vložte prosím v texte číslo nariadenia v dokumente PE-CONS 123/13(2011/0404 (COD)).

Článok 10
Spoločné operačné programy

1. Cezhraničná spolupráca sa realizuje prostredníctvom viacročných spoločných operačných programov týkajúcich sa spolupráce na hraniciach alebo skupine hraníc a obsahujúcich viacročné opatrenia, ktorými sa sleduje konzistentný súbor priorít a ktoré sa môžu vykonávať s podporou zo strany Únie. Spoločné operačné programy vychádzajú z programového dokumentu uvedeného v článku 9 ods. 1. Obsahujú súhrnný opis systémov riadenia a kontroly, ktoré zahŕňajú prvky uvedené v článku 11 ods. 2 a článku 12 ods. 2.
2. Spoločné operačné programy pre pozemné hranice a morské hranice sa stanovujú pre každú hranicu na príslušnej územnej úrovni a zahŕňajú oprávnené územné jednotky, ktoré patria do jedného alebo viacerých členských štátov a do jednej alebo viacerých iných krajín zúčastňujúcich sa na cezhraničnej spolupráci.
3. Spoločné operačné programy v okolí morských paniev sú viacstranné, ustanovené na primeranej územnej úrovni a zahŕňajú oprávnené územné jednotky pri spoločnej morskej panve, ktoré patria niekoľkým zúčastneným krajinám vrátane aspoň jedného členského štátu a jednej inej krajiny zúčastňujúcej sa na cezhraničnej spolupráci. Môžu zahŕňať dvojstranné činnosti na podporu spolupráce medzi jedným členským štátom a jednou inou krajinou zúčastňujúcou sa na cezhraničnej spolupráci.

4. Do jedného roka po schválení programového dokumentu uvedeného v článku 9 ods. 1 a po prijatí vykonávacích predpisov ustanovujúcich osobitné podmienky pre vykonávanie cezhraničnej spolupráce zúčastnené krajiny spoločne predložia Komisii návrhy spoločných operačných programov. Komisia prijme v lehote stanovenej vo vykonávacích predpisoch jednotlivé spoločné operačné programy po posúdení ich súladu s týmto nariadením, programovým dokumentom a vykonávacími predpismi. Komisia predloží Európskemu parlamentu a členským štátom na informáciu spoločné operačné programy do jedného mesiaca po prijatí týchto programov.
5. Oblasti v krajinách okrem členských štátov alebo iných krajín zúčastňujúcich sa na cezhraničnej spolupráci, ktoré susedia s oprávnenými oblasťami vymedzenými v článku 8 ods. 1 písm. a) a b) alebo nachádzajúcimi sa pri spoločnej morskej panve, pre ktoré sa ustanovuje spoločný operačný program, môžu byť zahrnuté do spoločného operačného programu a môžu využívať podporu zo strany Únie na základe tohto nariadenia v súlade s podmienkami stanovenými v programovom dokumente uvedenom v článku 9 ods. 1.
6. Komisia a zúčastnené krajiny prijímú primerané opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa programy cezhraničnej spolupráce, a najmä tie, ktoré sa týkajú morskej panvy, ustanovené na základe tohto nariadenia a programy nadnárodnej spolupráce ustanovené na základe nariadenia (EÚ) č. 1299/2013, ktorých geografické pokrytie sa čiastočne prekrýva, v plnej miere dopĺňali a vzájomne sa posilňovali.

7. Spoločné operačné programy sa môžu revidovať na podnet zúčastnených krajín alebo Komisie, a to z dôvodov, ako sú napríklad:
- a) zmeny v prioritách spolupráce alebo sociálno-ekonomický vývoj;
 - b) výsledky vykonávania dotknutých opatrení a výsledky monitorovacieho a hodnotiaceho postupu;
 - c) potreba upraviť sumy dostupných finančných prostriedkov a prerozdeliť zdroje.
8. Najneskôr do konca kalendárneho roka nasledujúceho po roku, v ktorom sa prijali spoločné operačné programy, Komisia s inými krajinami zúčastňujúcimi sa na cezhraničnej spolupráci uzatvorí dohodu o financovaní. Táto dohoda o financovaní obsahuje právne ustanovenia potrebné pre vykonávanie spoločného operačného programu a môže byť podpísaná aj inými zúčastnenými krajinami a riadiacim orgánom uvedeným v článku 12 ods. 2 písm. c) alebo krajinou, v ktorej má riadiaci orgán sídlo.

V prípade potreby sa medzi zúčastnenými krajinami a riadiacim orgánom uzatvorí dohoda, napríklad vo forme memoranda o porozumení, v ktorej sa dotknutým krajinám určia osobitné finančné povinnosti a spôsoby vykonávania programu vrátane ich riadiacich a administratívnych úloh a povinností.

9. Spoločný operačný program týkajúci sa viac ako jednej inej krajiny zúčastňujúcej sa na cezhraničnej spolupráci sa ustanoví vtedy, keď dohodu o financovaní podpíše aspoň jedna iná krajina zúčastňujúca sa na cezhraničnej spolupráci. Ďalšie iné krajiny zúčastňujúce sa na cezhraničnej spolupráci, na ktoré sa vzťahuje ustanovený program, sa môžu kedykoľvek k programu pripojiť podpísaním dohody o financovaní.
10. Ak sa zúčastnená krajina zaviazá spolufinancovať spoločný operačný program, v tomto programe sa spresnia mechanizmy a potrebné zábezpeky týkajúce sa auditu, poskytovania, použitia a monitorovania spolufinancovania. Súvisiacu dohodu o financovaní podpíšu všetky zúčastnené krajiny a riadiaci orgán spoločného operačného programu alebo krajina, v ktorej má riadiaci orgán sídlo.
11. Spoločnými operačnými programami sa môžu zabezpečovať finančné príspevky aj z iných finančných nástrojov alebo pre iné nástroje, s ktorými by sa mohli skombinovať granty na základe pravidiel týchto nástrojov, avšak pod podmienkou, že sa tým príspeje k dosiahnutiu týchto priorít programov.
12. Zúčastnené krajiny a prípadne ich miestne orgány verejnej správy na základe zásady partnerstva spoločne vyberú opatrenia, ktoré dostanú podporu zo strany Únie a ktoré sú v súlade s prioritami a opatreniami spoločného operačného programu.

13. V osobitných a riadne odôvodnených prípadoch, keď:
- a) nemožno predložiť spoločný operačný program vzhľadom na problémy vo vzťahoch medzi zúčastnenými krajinami alebo medzi Úniou a inou krajinou zúčastňujúcou sa na cezhraničnej spolupráci;
 - b) spoločný operačný program nie je možné vykonávať vzhľadom na problémy vo vzťahoch medzi zúčastnenými krajinami;
 - c) zúčastnené krajiny predložia Komisii spoločný operačný program do 30. júna 2017, alebo
 - d) žiadna z iných krajín zúčastňujúcich sa na cezhraničnej spolupráci v súvislosti s programom nepodpíše príslušnú dohodu o financovaní do konca roka nasledujúceho po prijatí programu,

Komisia po konzultácii s dotknutým členským štátom (štátmi) prijme kroky potrebné na to, aby sa dotknutému členskému štátu (štátom) umožnilo využívať príspevok z EFRR na spoločný operačný program podľa článku 4 ods. 7 a 8 nariadenia (EÚ) č. 1299/2013.

14. Rozpočtové záväzky pre opatrenia alebo programy cezhraničnej spolupráce trvajúce viac ako jeden finančný rok sa môžu rozdeliť na viac ročných splátok počas niekoľkých rokov.

Článok 11

Riadenie spoločných operačných programov

1. Spoločné operačné programy sa zvyčajne vykonávajú na základe zdieľaného hospodárenia s členskými štátmi. Zúčastnené krajiny však môžu navrhnúť vykonávanie programov v nepriamom hospodárení prostredníctvom subjektu uvedeného v nariadení (EÚ, Euratom) č. 966/2012 a v súlade s vykonávacími predpismi uvedenými v článku 12 ods. 2 tohto nariadenia.
2. Komisia sa na základe dostupných informácií ubezpečí, či členský štát v prípade zdieľaného hospodárenia alebo iná krajina zúčastňujúca sa na cezhraničnej spolupráci, alebo medzinárodná organizácia v prípade nepriameho hospodárenia, ustanovili a prevádzkujú systémy riadenia a kontroly, ktoré sú v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 966/2012, s týmto nariadením a s jeho vykonávacími predpismi uvedenými v článku 12 ods. 2 tohto nariadenia.

Dotknuté členské štáty, iné krajiny zúčastňujúce sa na cezhraničnej spolupráci a medzinárodné organizácie zabezpečia účinné fungovanie svojho systému riadenia a kontroly, zákonnosť a regulárnosť súvisiacich transakcií a dodržiavanie zásady riadneho finančného hospodárenia. Zodpovedajú za riadenie a kontrolu programov.

Komisia môže od dotknutého členského štátu, inej krajiny zúčastňujúcej sa na cezhraničnej spolupráci alebo medzinárodnej organizácii požadovať, aby preskúmali sťažnosť predloženú Komisii v súvislosti s výberom alebo realizáciou operácií podporovaných na základe tejto hlavy alebo v súvislosti s fungovaním systému riadenia a kontroly.

3. Aby bolo možné spoločné operačné programy primerane pripraviť na vykonávanie, výdavky vynaložené po predložení spoločného operačného programu Komisii sú oprávnené od 1. januára 2014.
4. Ak je oprávnenosť obmedzená v súlade s článkom 8 ods. 7 nariadenia (EÚ) č. .../2014*, subjekt uvedený v odseku 1 tohto článku, ktorý môže vydávať výzvy na predkladanie návrhov a vyhlasovať verejné súťaže, má právo akceptovať ako oprávnených uchádzačov, žiadateľov a kandidátov z neoprávnených krajín alebo tovar neoprávneného pôvodu v súlade s článkom 8 ods. 2 a článkom 9 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. .../2014*.

Článok 12

Vykonávacie predpisy pre cezhraničnú spoluprácu

1. Vykonávacie predpisy, v ktorých sa stanovujú osobitné ustanovenia na vykonávanie tejto hlavy, sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. .../2014*.

* Ú. v.: vložte prosím číslo nariadenia v dokumente PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

2. Medzi záležitosti, na ktoré sa vzťahujú vykonávacie predpisy, patria podrobné ustanovenia týkajúce sa okrem iného:
- a) miery a metód spolufinancovania;
 - b) obsahu, vypracúvania, zmien a ukončovania spoločných operačných programov;
 - c) úlohy a funkcie štruktúr programu, napr. spoločného monitorovacieho výboru, riadiaceho orgánu a jeho spoločného technického sekretariátu vrátane ich postavenia, účinnej identifikácie, spoľahlivosti a zodpovednosti, opisu systémov riadenia a kontroly a podmienok, ktorými sa riadi technická správa podpory zo strany Únie a finančné hospodárenie s ňou vrátane oprávnenosti výdavkov;
 - d) postupov vymáhania vo všetkých zúčastnených krajinách;
 - e) monitorovania a hodnotenia;
 - f) činností súvisiacich so zviditeľňovaním a informáciami;
 - g) zdieľaného a nepriameho hospodárenia podľa článku 6 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. .../2014*.

* Ú. v.: vložte prosím číslo nariadenia v dokumente PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

HLAVA IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 13

Delegovanie právomoci

Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 14 prijímať delegované akty, ktoré sa týkajú zmeny prílohy II. Komisia konkrétne v nadväznosti na uverejnenie správy o preskúmaní v polovici vykonávania, a na základe odporúčaní uvedených v tejto správe prijme delegovaný akt, ktorými sa mení príloha II, a to do 31. marca 2018.

Článok 14

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 13 sa Komisii udeľuje do 31. decembra 2020.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 13 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
5. Delegovaný akt prijatý podľa článku 13 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 15

Výbor

Komisii pomáha Výbor pre nástroj európskeho susedstva. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 16

Účasť tretích krajín, na ktoré sa nevzťahuje článok 1

1. Za riadne odôvodnených okolností a s cieľom zabezpečiť súdržnosť a efektívnosť financovania zo strany Únie alebo posilniť regionálnu a transregionálnu spoluprácu môže Komisia na individuálnej báze rozhodnúť o rozšírení oprávnenosti konkrétnych opatrení v súlade s článkom 2 nariadenia (EÚ) č. .../2014* na krajiny, územia a oblasti, ktoré by inak neboli oprávnené na financovanie.

Bez ohľadu na článok 8 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. .../2014* sa môžu na postupoch vykonávania takýchto opatrení zúčastňovať fyzické a právnické osoby z dotknutých krajín, území a oblastí.

2. Možnosti uvedené v odseku 1 tohto článku sa môže poskytnúť v programových dokumentoch uvedených v článku 7.

Článok 17

Finančné krytie

1. Finančné krytie na vykonávanie tohto nariadenia v období rokov 2014 až 2020 sa stanovuje vo výške 15 432 634 000 EUR v bežných cenách. Na programy cezhraničnej spolupráce uvedené v článku 6 ods. 1 písm. c) sa prideli suma do výšky 5 % finančného krytia.

* Ú. v.: vložte prosím číslo nariadenia v dokumente PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

2. Ročné rozpočtové prostriedky povoľujú Európsky parlament a Rada v rámci limitov viacročného finančného rámca.
3. V súlade s článkom 18 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013¹ sa z rôznych nástrojov na financovanie vonkajšej pomoci, konkrétne z nástroja rozvojovej spolupráce, ustanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. .../2014^{2*}, ENI, nástroja predvstupovej pomoci (IPA II) ustanoveného nariadením (EÚ) č. .../2014^{**} a nástroja partnerstva ustanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. .../2014^{3***} prideli orientačná suma 1 680 000 000 EUR na opatrenia týkajúce sa mobility v oblasti vzdelávania do partnerských krajín v zmysle nariadenia (EÚ) č. 1288/2013, a z týchto krajín a na spoluprácu a politický dialóg s orgánmi, inštitúciami a organizáciami z týchto krajín. Na využívanie týchto finančných prostriedkov sa uplatňuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje Erasmus+⁴: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, a ktorým sa zrušujú rozhodnutia č. 1719/2006/ES, č. 1720/2006/ES a č. 1298/2008/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 50).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. .../2014 z ..., ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce na obdobie 2014 - 2020 (Ú. v. EÚ L ...).

* Ú. v.: vložte prosím v texte číslo ako aj dátum a odkaz na uverejnenie v Ú. v. v poznámke pod čiarou pre nariadenie v dokumente PE-CONS 127/13 (2011/0406 (COD)).

** Ú. v.: vložte prosím v texte číslo nariadenia v dokumente PE-CONS 123/13 (2011/0404 (COD)).

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. .../2014 z ..., ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti (Ú. v. EÚ L ...).

*** Ú. v.: vložte prosím v texte číslo ako aj dátum a odkaz na uverejnenie v Ú. v. v poznámke pod čiarou pre nariadenie v dokumente PE-CONS 128/13 (2011/0411 (COD)).

Financovanie sa sprístupňuje formou dvoch viacročných prídeltov, z toho prvý prídelt na prvé štyri roky a druhý na zvyšné tri roky. Prídeltie týchto rozpočtových prostriedkov sa zohľadní vo viacročnom orientačnom programovaní podľa tohto nariadenia v súlade so zistenými potrebami a prioritami dotknutých krajín. Výška prídelených rozpočtových prostriedkov sa môže preskúmať v prípade závažných nepredvídaných okolností alebo dôležitých politických zmien v súlade s prioritami Únie v oblasti vonkajšej činnosti.

Článok 18

Európska služba pre vonkajšiu činnosť

Toto nariadenie sa uplatňuje v súlade s rozhodnutím 2010/427/EÚ.

Článok 19

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda

PRÍLOHA I

Partnerskými krajinami podľa článku 1 sú:

Alžírsko

Arménsko

Azerbajdžan

Bielorusko

Egypt

Gruzínsko

Izrael

Jordánsko

Libanon

Líbya

Moldavská republika

Maroko

okupované palestínske územie

Sýria

Tunisko

Ukrajina

PRÍLOHA II

Priority podpory zo strany Únie na základe tohto nariadenia

Na podporu dosiahnutia špecifických cieľov uvedených v článku 2 a so zreteľom na spoločne dohodnuté dokumenty uvedené v článku 3 ods. 2 môžu byť predmetom financovania zo strany Únie priority stanovené v bodoch 1, 2 a 3 tejto prílohy.

Niektoré z uvedených priorít môžu byť relevantné pre viac ako jeden typ programu. Pri prípadnej zmene tohto orientačného zoznamu priorít sa dodržiava zásada spoločnej zodpovednosti za vlastné záležitosti.

V rámci uvedených priorít sa riešia prierezové záležitosti vrátane prehĺbenej a udržateľnej demokracie, ľudských práv, rodovej rovnosti, boja proti korupcii a životného prostredia.

1. Podpora zo strany Únie na bilaterálnej úrovni sa podľa potreby zameriava na realizáciu okrem iného týchto priorít:
 - ľudské práva, dobrá správa vecí verejných a právny štát vrátane reformy súdnictva, verejnej správy a bezpečnostného sektora,
 - inštitucionálna spolupráca a rozvoj kapacít vrátane vykonávania dohôd Únie,
 - podpora aktérov občianskej spoločnosti a ich úlohy v reformných procesoch a pri prechode k demokracii,

- udržateľný a inkluzívny hospodársky rozvoj vrátane rozvoja na regionálnej a miestnej úrovni a územnej súdržnosti,
- rozvoj sociálnych sektorov, a to predovšetkým v záujme potrieb mládeže, so zameraním na sociálnu spravodlivosť a súdržnosť a na zamestnanosť,
- rozvoj obchodu a súkromného sektora vrátane podpory malých a stredných podnikov, zamestnanosti a realizácie prehĺbených a komplexných zón voľného obchodu,
- poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka vrátane potravinovej bezpečnosti,
- udržateľné riadenie prírodných zdrojov,
- sektor energetiky so zameraním na energetickú efektívnosť a energiu z obnoviteľných zdrojov,
- vzdelávanie a rozvoj zručností vrátane odborného vzdelávania a prípravy,
- riadenie mobility a migrácie vrátane ochrany migrantov,
- budovanie dôvery a iné opatrenia prispievajúce k predchádzaniu konfliktom a k ich urovnávaniu vrátane podpory postihnutého obyvateľstva a obnovy.

Priority stanovené v tomto bode môžu prispieť k dosiahnutiu viac ako jedného cieľa tohto nariadenia.

2. Podpora zo strany Únie na úrovni viacerých krajín sa podľa potreby zameriava na realizáciu okrem iného týchto priorít:
- ľudské práva, dobrá správa vecí verejných a právny štát,
 - inštitucionálna spolupráca a rozvoj kapacít,
 - regionálna spolupráca, a to predovšetkým v rámci Východného partnerstva, Únie pre Stredozemie a Partnerstva pre demokraciu a spoločnú prosperitu,
 - vysokoškolské vzdelávanie a rozvoj zručností, mobilita študentov a pracovníkov, mládež a kultúra,
 - udržateľný hospodársky rozvoj, rozvoj obchodu a súkromného sektora a podpora malých a stredných podnikov,
 - sektor energetiky vrátane energetických sietí,
 - doprava a prepojenia infraštruktúry,
 - udržateľné riadenie prírodných zdrojov vrátane vody, zelený rast, životné prostredie a adaptácia na zmenu klímy a zmiernenie zmeny klímy,
 - podpora občianskej spoločnosti,
 - riadenie mobility a migrácie,

- budovanie dôvery a iné opatrenia prispievajúce k predchádzaniu konfliktom a k ich urovnávaniu.

Priority stanovené v tomto bode môžu prispieť k dosiahnutiu viac ako jedného cieľa tohto nariadenia.

3. Podpora zo strany Únie prostredníctvom programov cezhraničnej spolupráce sa podľa potreby zameriava na realizáciu týchto priorít:

- hospodársky a sociálny rozvoj,
- životné prostredie, verejné zdravie, bezpečnosť a ochrana,
- mobilita osôb, tovaru a kapitálu.

Priority stanovené v tomto bode zodpovedajú spoločným výzvam. Predstavujú rámec na určenie osobitných priorít spolu s krajinami zúčastňujúcimi sa na cezhraničnej spolupráci. Do vypracúvania programov sa zapoja organizácie občianskej spoločnosti, ktoré budú spoločne s miestnymi orgánmi verejnej správy a regionálnymi orgánmi ich hlavnými prijímateľmi.

Pridelenie finančných prostriedkov podľa typu programu

Bilaterálne programy: až do 80 %

Programy pre viacero krajín: až do 35 %

Cezhraničná spolupráca: až do 5 %
